

SITINOJAN NS. SIPOLAN LÄHDEKAIVO

Sitinojan ns. Sipolan lähdekaivo sijaitsee puroon rannalla tiukupintaisella ja lähteisellä rantavyöhykkeellä. Sitinoja saa alkunsa Parsilanjärvestä ja saa vetensä sen pohjavesialueilta sekä puroon laskevista lähdevaikutteisista sivupuroista. Yläosiltaan Sitinoja on paikoin hyvinkin luonnontilainen, mutta alaosiltaan peltojen välissä kulkeva suoristettu ja syvennetty uoma.

Mitä tavoiteltiin?

Tavoitteena oli vahvistaa ja yhtenäistää kohteen luontaista lähde- ja tiukupinta-aluetta. Lähdekaivon renkaiden poistamisella mahdollistettiin lähteen välittömän vaikutusalueen laajeneminen. Lähde on osa laajempaa Sitinojan uomaa reunustavaa lähde- ja tiukupinta-aluetta. Poistamalla kaivonrenkaat poistuu tiittävästi ainoa ihmisen tekemä (suurempi) muutos lähdealueella, ja siksi ennallistamista pidetään perusteltuna yhtenäisen ja varsin pitkälle luonnontilaistuneen lähdealueen palauttamiseksi.

Mitä tehtiin?

Osana suunnittelua tehtiin lähdekasvuston lajimääritys. Toimenpiteinä poistettiin kaivinkoneella kaivonrenkaat ja jätettiin lähde ”ennallistumaan” avonaisena purkamaan vettänsä nykyistä hentoa purku-uomaa pitkin sekä antaen lähiympäristön vettyä, joskin tälläkin hetkellä ympäröivä tiukupinta on pohjavesivaikutteisista. Lähteen pohjaa korotettiin 0,5 metriä vettä läpäisevällä ja huuhdotulla luonnonkiviaineksella (Ø 6–50 mm) lähdevaikutteisuuden turvaamiseksi suhteessa antoisuuteen ja jotta lähde ei muotonsa puolesta jäisi luonnottoman syväksi kuiluksi. Lisäksi lähistön lahoppuun runko upotettiin osittain lähteen veteen siten, että rungon toinen pää on juntattuna lähteen sisäseinään.

Muutostyöt tehtiin lähteen itäpuolen rinteeltä, joka on kiinteää kangasmaastoa, suojellen pintakasvustoa. Tällöin työkonella ei kuljettu lähde- eikä tiukupinta-alueella. Kohdealueelta ei kaadettu puustoa.

Yhteenveto Sipolan lähdekaivon ennallistamisesta

Sijainti	Karkkila, Uusimaa
Kunnostusosuuden pituus	10 m
Aika	10/2023
Urakoitsijakustannukset	312 €
Toteuttajat	Toteutus, työnjohto ja valvonta: Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry Urakointi: JV-Kaivuu Oy

Mitä opimme?

Toimenpide oli sinänsä yksinkertainen ja konetyön tarve oli vähäinen. Kohteen saavutettavuus jyrkän rinteiden alapuolella oli haastavaa. Sateisten päivien jäljiltä pintamaa oli liukasta ja kaivinkone – tarkoituksellisesti vain 14 tn kokoinen – joutui työn päätteeksi kiipeämään kauha-avusteisesti rinteiden ylös jättäen poistetut kaivonrenkaat toistaiseksi kohteen läheisyyteen. Lähdekaivo, sen vaikutuspiiri, kulkureitit ja koneiden parkkipaikat sijaitsivat yhden kiinteistön alueella, jonka maanomistajilta oli suostumus lähteen ennallistamiseen kaivinkonetyönä. Siitä huolimatta maanomistajille lienee tullut yllätyksenä kaivinkoneen mahdolliset vaikutukset rantavyöhykkeelle.

Lisätietoja:

Mikko Melasniemi
mikko.melasniemi@luvy.fi
050 598 5125

SUOMEN
VESISTÖSÄÄTIÖ

Keski-Suomen
vesi ja ympäristö ry

